אי לסוטה חולין הוא. בתמיה וכי חולין הוו המים שיהא צריך לקדשן והא מים קדושים כתיב (במדבר ה) ואמרינן בספרי אין קדושים אלא שנתקדשו בכיור אלמא כבר קדשו להו וא"ת והא פרישת בפ"ק (לעיל ח.) [1] לאחר שנתקדשו בכלי שרת לא משתמיטן להו בכלי חול משום דמיגניא מילתא וי"ל דהני מילי בדבר הקרב למזבח: **נר ישראל כך היה.** כאן וכפ' שני דערכין (דף י.) קרי ליה נר ישראל גבי מעשה ועשה רבי תשעה חסידים ונראה מודם בזמנו ומפרש הרב רבינו חיים משום דאיירי במידי דאורה כגון הכא בנרות והתם בלבנה: **נר של מקדש של פרקים הוה.** ולא של חוליות שיוכל לסלקה והא דאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כב.) והא הכא כיון דקביעי נרות לא סגי דלא משקל ומלקוקי היינו כמ"ד של פרקים: **מכלל דאי בעי לאווזוי מצי מזיז לה.** וכי תימא אין הכי נמי דשל חוליות היה א"כ טוב היה שיסלק לגמרי כדי שיקנה יפה: ולעיבד

חוץ הוא ואי נזיר לחם נזיר בשחיטת איל הוא דקדיש אמר ליה רבי חייא [א]שבה היה מודר לחביתי כהן גדול [ב]רביעית שמן לכל חלה וחלה קרי עליה [1]מארץ מרחק איש עצתי: חצי לוג מה היה משמש: יתיב רבי וקא קשיא ליה חצי לוג למה נמשח אי [א] סוטה וכי חולין הוא דצריכי לקדושי [2]מים קדושים כתיב אי תודה [ב]לחמי תודה בשחיטת תודה הוא דקדשי אמר ליה ר' שמעון ברבי [ג]שבו היה מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר אמר לו [ד]נר ישראל כך היה אמר רבי יוחנן אמר רבי [ה]נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן ומדליקה יתיב רבי [ב] זריקא וקא מיבעיא ליה כשהוא נותן בה שמן כמדה ראשונה או כמו שחסרה אמר [ג] רבי ירמיה [ה]פשיטא דכמדה ראשונה דאי כמה שחסרה מנא ידעינן מאי חיסר וכי תימא דמשער ליה א"כ שבע מדות נפיש להו מדות טובא קרי עליה [3]והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק איתמר נמי אמר רבי אבהו אמר ר' יוחנן ואמרי לה [ד] אמר רבי אבא אמר רבי חנינא אמר רבי נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן כמדה ראשונה ומדליקה אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב ששת נר שבמקדש של פרקים הוה קסבר כי כתיב [3]ככר [5]ומקשה אמנורה ונרותיה כתיב כיון דמיבעיא הטבה אי לאו דפרקים הוי לא הוה [ה] מטייבא ליה מיתיבי כיצד עושה מסלקן ומניחן באוהל ומקנחן בספוג ונותן בהן שמן ומדליקן הוא דאמר כי האי תנא דתניא חכמים אומרים לא היו מזיזין אותה ממקומה מכלל דאיבעיא ליה לאווזוה מצי מזיז לה אלא אימא לא היתה זזה ממקומה [ג]ומאן חכמים ר' אלעזר [ו] הוא דתניא רבי אלעזר ברבי צדוק אומר כמין טס של זהב היה לה על גבה כשהוא מטיבה דוחקו כלפי פיה כשהוא נותן בה שמן דוחקו כלפי ראשה ובפלוגתא דהני תנאי דתניא [ז]מנורה ונרותיה באות מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה [ז] מן הככר ר' נחמיה אומר מנורה היתה באה מן הככר ולא נרותיה ומלקחיה ומחתותיה באות מן הככר במאי קא מיפלגי בהאי קרא דתניא ככר זהב טהור יעשה אותה למדנו למנורה שבאה מן הככר מנין לרבות נרותיה תלמוד לומר את כל הכלים האלה יכול שאני מרבה אף מלקחיה ומחתותיה תלמוד לומר אותה דברי רבי נחמיה קשיא דרבי נחמיה אדרבי נחמיה תרי תנאי ואליבא דרבי נחמיה ר' יהושע בן קרחה אומר מנורה באה מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה ונרותיה [ח] באה מן הככר ואלא מה אני מקיים את כל הכלים האלה [ט] שהיו כלים של זהב זהב בהדיא כתיב [ו] בו [6]ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר אל עבר פניה ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור לא נצרכא אלא לפי נרות ס"ד אמינא הואיל ופי נרות אשחורי משחר [7]התורה חסה על ממונן של ישראל ולעיבד

[1] מארץ מרחק איש עצתי: אי נמי, אם לא היה מקדש אלא בכלי שרת ועי"ש המשנה שהיה נבלל בלחם יהא בלחם מתקדש בשביל כך לא היה צריך בלחם מזיר בשחיטת איל מתקדש רביעיים שמן לכל חלה וחלה. היה נותן רביעית משום דהוו שלשה לוגין שהם שנים עשר רביעיות והיינו דאמר במתני' לוג ומחצה בנוקר שהן שתה רביעיות: מאדרך מרחק איש עצתי: אי נמי, חייא עלה מבבל לא"י: אי, נתני לוג של מי סוטה חוץ הוא שהיה משקה אותה בחוץ בשער נקנור ולא היה צריך להכניס המים בעזרה ולקדשם בכלי: אי, למדוד בו חצי לוג שמן לחותה כדי שיתקדש השמן לכך לא צריך דלמאי תודה וכו': נר ישראל כך היה. שקיבלו שיהא הסיגו: נר שכבתה. בחצי הלילה או קודם לו היום: נדשן השמן נידשנה הפתילה. כלומר כמו שהפתילה שכבתה אין לה תקנה שהרי היא כדשן כך השמן הנשאר בנר הרי הוא כדשן ואין לו תקנה: כיצד עושה מטיבה. ומשליך כל מה שבנר לחוץ: ונותן בה שמן. אחר ומדליקה: כמדה הראשונה. חצי לוג: או כמה שחסרה. כאותו שזרק לחוץ: קרי עליה והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק. כלומר שמחדודו ומפלפולו הורה יפה: נר שבמקדש. נרות של מנורה: של פרקים הוו. לא של פרקים ממש מן אברים, אלא מן המנורה עצמה היו הנרות כדכתיב מקשה, אלא היינו של פרקים שהיו דקים הרבה והיה יכול לסלקן מן המנורה אלא שיכול לכופפה למטה ולזוקפן בשעת הדלקה: כיצד עושה מסלקן. הנרות מן המנורה. אלמא שלא היו מקשה: רב הונא דאמר כי האי תנא חכמים אומרים לא היו מזיזין אותה לגר ממקומה. מן המנורה שלא היתה נוטל ממקומה שהיתה מקשה: כמין טס של זהב יש לה על גבה. של כל נר ונר שבו היה מטן בשעת הטבה וזוקפה בשעת הדלקה והיינו כלפי ראשה: מלקחיה. בהן מוחזין את הפתילות. ומחתותיה. משימין בהן אש ומשליכין בהן מה שמטיבין מן הנרות: ת"ל אותה דברי ר' נחמיה. כלומר אותה ונרותיה דכולה חדא היא דנר היינו מנורה ולא מלקחיה. ואית דאמר אותה לרבות מלקחיה ומחתותיה, והיינו קשיא דר' נחמיה דאמר ר' נחמיה:

[2] מים קדושים כתיב: כל המקדש הלי ח:

[3] ככר: פ"ב מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:

[4] ד מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יב:

[5] ו מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יג:

[6] ז מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יד:

[7] ח מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:

[8] ט מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה ז:

[9] א מ"ר: פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה ג ופ"ל מהל' כלי המקדש הל' ח:

[10] ב מ"ר: פ"ג מהלכות פסולי המוקדשין פ"ד הל' יד:

[11] יא ג מ"ר: פ"ל מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:

[12] יב ד מ"ר: פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה יב:

[13] יג ו מ"ר: פ"ג מהלכות בית הבחירה הלכה ו:

שינויי נוסחאות

א) לי דסוטה וכי חולין הוא מים קדושים כתיב. כל"ל. ל"ג [לי סוטה] חדוש הוא. (ש"מ). וכ' כ"ר דל"ב ג' כ"ש: ב) רבי דורא. (ש"מ): ג) אמר ליה רבי ירמיה. (ש"מ): ד) תיבות אמר רבי אבא נמחקו. (ש"מ): ה) מתחיל ליה. (ש"מ): ו) אלעזר בר צדוק הוא. (ש"מ): ז) באות מן הכבר. (ש"מ): ח) באות מן הכבר. (ש"מ): ט) הללו שהיו כולם של זהב. (ש"מ): י) כתיב בהו. (ישר וטובו): יא) ולא נזיר בעבין. (צ"ק): יב) חסר אלא ולא כמדה. כל"ל. (ש"מ). וגי' ל"ק והא ודאי לא אלא: יג) היה לא של חוליות ממש אלא הוה יכול. (דפו"ר עם הג' ש"מ). וכן הגיה ל"ק אלא שגרס שהיה יכול: יד) שהיו הקנים. (ש"מ): טו) מסלן ועד סה"ד ליתא בדפו"ר ומנ. ובישר וטוב כ' לכאן הס"ד ומה"ד קסבר וכו'. ומכר כן ע"א של פרקים וכו'. ובתר כן מה"ד מסלקן: טו) פרקים: הס"ד. (צ"ק): יז) כתיב מקשה נרותיה. (יעב"ץ): יח) לא מתייטבא. (ש"מ): יט) ולמנותה. (דפו"ר): כ) מסלקן את הנרות. (ש"מ): כא) דמלי. (ש"מ): כב) היתה על כל נר ונר. ל"ג. (צ"ק): כג) פיה דוחקת השמן. (ש"מ). וגי' ל"ק דדוחקת: כד) כתיב: הס"ד ומה"ד ר' נחמיה. (ש"מ): כה) היא דבר היינו מנורה באות מן הכבר. (ש"מ): כו) וא"ק אליבא דרבי נחמיה. (ישר וטובו): כז) נחמיה אדרבי נחמיה. (ש"מ): כח) דמתמיה אחת שלימה יעשה הכלי. (כתי"מ):

לעזי רש"י

קרדשוליי"ש [קרדישול"ש]. מנורות. פלייריי [פלייריי"ן]. גמיש.

שיטה מקובצת

במין שם של זהב כו'. ס"ה לסמוכה שלא יפול בה עפר: כלפי פיה. מקום מוגא הפתילה ואין רוצה לצוותא הדשן דרך פיה שלריך שיהא נקי (נ"א: נקב שם) ליתן הפתילה. ע"כ גליון:

תורה אור השלם

1. קֹרֵא מִמִּזְרָח עָיִט מֵאֶרֶץ מַרְחָק אִישׁ עֲצָתִי אַף דִּבַּרְתִּי אַף אֲבִיאֵנָה יְצַרְתִּי אַף אֶעֱשֶׂנָּה:
ישעיהו מו יא
2. וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי חָרֶשׂ וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמָּיִם:
במדבר ה יז
3. וְהַדֶּרֶךְ צָלַח רָכֹב עַל דְּבַר אֱמֶת וַעֲנָוָה צֶדֶק וְתוֹרֶךָ נוֹרָאוֹת יַרְאֶךָ:
תהלים מה ה
4. כֶּבֶר זָהָב טָהוֹר יַעֲשֶׂה אֹתָהּ אֶת כָּל הַכֵּלִים הָאֵלֶּה:
שמות כה לט
5. וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ:
שמות כה לא
6. וְעָשִׂיתָ אֶת נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת נֵרֹתֶיהָ וְהֵאִיר עַל עֵבֶר פָּנֶיהָ:
וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר:
שמות כה לז-לח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מסלקן מ' היתה הס"ד ואח"כ מ"ה הוא רב הונא:

מוסף רש"י

נר ישראל. שאתה מאיר עיני חכמים (ערכין י.). התורה חסה על ממונן של ישראל. דכתיב (ויקרא יד) ואם הסכן ופנו את הבית. שלא יטמאו כלי חרס שבתוכו שאין להם טהרה ממקוה (ר"ה כז. יומא לפ. חולין מט: בארובה).

רבינו גרשום

והלא בחוץ היה. ג) כל מעשיו בשערי ניקנור ולא בעזרה: אי לרביעית שמן של נזיר לחם נזיר שבלול בשמן: בשחיטת איל מתקדש הלחם. ולא היה צריך לרביעית לקדש השמן: מארץ מרחק. שמבבל היה ר' חייא: אי לחצי לוג של מי סוטה חוץ הוא. כלומר בחוץ היה משקה אותה בשערי ניקנור ולא היה צריך להכניס המים לפנים שיקדשו. ומסופקא הא מילתא לרבנן משום דכתיב מים קדושים, ועוד דתנן (אין) [דהיו] אומרים הוציאוה שלא תטמא העזרה: אמר לו נר ישראל. קילסו כן שיפה אמר: נר שכבתה. בחצי הלילה או קודם היום: נדשן השמן נידשנה הפתילה. כלומר כמו שהפתילה שכבתה אין לה תקנה שהרי היא כדשן כך השמן הנשאר בנר הרי הוא כדשן ואין לו תקנה: כיצד עושה מטיבה. ומשליך כל מה שבנר לחוץ: ונותן בה שמן. אחר ומדליקה: כמדה הראשונה. חצי לוג: או כמה שחסרה. כאותו שזרק לחוץ: קרי עליה והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק. כלומר שמחדודו ומפלפולו הורה יפה: נר שבמקדש. נרות של מנורה: של פרקים הוו. לא של פרקים ממש מן אברים, אלא מן המנורה עצמה היו הנרות כדכתיב מקשה, אלא היינו של פרקים שהיו דקים הרבה והיה יכול לסלקן מן המנורה אלא שיכול לכופפה למטה ולזוקפן בשעת הדלקה: כיצד עושה מסלקן. הנרות מן המנורה. אלמא שלא היו מקשה: רב הונא דאמר כי האי תנא חכמים אומרים לא היו מזיזין אותה לגר ממקומה. מן המנורה שלא היתה נוטל ממקומה שהיתה מקשה: כמין טס של זהב יש לה על גבה. של כל נר ונר שבו היה מטן בשעת הטבה וזוקפה בשעת הדלקה והיינו כלפי ראשה: מלקחיה. בהן מוחזין את הפתילות. ומחתותיה. משימין בהן אש ומשליכין בהן מה שמטיבין מן הנרות: ת"ל אותה דברי ר' נחמיה. כלומר אותה ונרותיה דכולה חדא היא דנר היינו מנורה ולא מלקחיה. ואית דאמר אותה לרבות מלקחיה ומחתותיה, והיינו קשיא דר' נחמיה דאמר ר' נחמיה:

ג) מוס' לעיל דף פז ע"ב [ד"ה אמה] (ש"מ). ד) [ברכות כח: ערכין י. וסס פירש"י נר ישראל שאתה מאיר עיני חכמים]. ה) [עיריכין פב. וש"ג]. ו) [לעיל עו: וש"ג]. ז) דיבור זה קאי לפי' רשלמון של רש"י. ל"ק. ח) שיין לקמן. ט) [ד"ה ולו"מ].

גמ' חוץ הוא. דמחוץ למקדש היה המלוכה בלפורים ולמה להו לקדושי: **אי נזיר.** שתקדש רביעית שמן של לחמי מזיר: **לחם נזיר בשחיטת איל.** השלמים קדוש ולא קודם כדאמרי' בפ' התכלת (מו:) ולמה ליה לשמן לקדושי בכלי שרת הא אפילו לאחר אפייה חוזין הוא עד שחיטת האיל: **רביעיים שמן לכל חלה וחלה.** דשם חלות היו בנקר ולוג ומחצה שמן היינו רביעית לכל חלה: **מאדרך מרחק.** דר' חייא עלה מבבל בפ"ק דסוטה (כ.): **חצי לוג למה נמשח אי.** לחצי לוג מים נמשח אי: **סוטה וכי חולין הוא.** דסוטה חולין הוא: **והא מים קדושים כתיב.** ואמרי' בספרי (נשא י) אין קדושים אלא שנתקדשו בכיור אלמא כבר קדשו להו: ה"ג חצי לוג למה נמשח אי דסוטה חולין הוא מים קדושים כתיב אי תודה וכו': **נדשן השמן.** כלומר נתמלא אפר: **מדשן הפתילה.** ופסולו להדליקו על שיטיבנו: **כמדה ראשונה.** חצי לוג: **או כמדה שחסרה.** כלומר כאותה מדה שהשליך חוץ: **דמשער ליה.** קודם שיסלקינו יתנו במדה אחת: **ג"כ וו' והדרך.** מדודך כלומר שמחודד אתה דה"ל דרשינן במסכת שבת (פג.) והדרך צלח רכב אלו שני ס"ת המתדלין זה את זה בהלכה: **על דבר אמת.** שיפה אמרת: **נר של מקדש.** נרות של מנורה שבהן נותנין את השמן והפתילה: **של פרקים.** של חוליות. ולא חוליות ממש שיכול לפרקן ולסלקן מן המנורה אלא שיכול לכופפה למטה ולזוקפה במקומה ובלע"ז פלייריי: **קסבר כי כיון ככר ומקשה.** הכל: **אמנורה ונרותיה כתיב.** דנרות נמי מתוכרין בה מאותה תמיכה עצמה ואין יכול לסלקן בשעת הטבה לגרוף ממנה דשן ואי לאו דפרקים הואי שיוכל לכופפה לא הוות מתייטבא יפה: **מסלקן.** לגרות מן המנורה: **ומניחן באהל.** במקדש: **ומקנחן בספוג.** וכו'. אלמא מקשה לאו אגרות בעות מחותה תמיכה ויכול לסלקן: **מי מזיז ליה.** בתמיה ואי הוה מני מזיז ליה אמאי לא הוה מזיז ליה יפה: **אלא אימא לא היתה זזה.** שאין יכול לסלקה: **על גבה.** הכל נר לכמוי והנר היתה ארוכה כמין כפיה קטנה: **כשהוא מטיבה.** לנר: **דוחקה.** לטם: **כלפי פיה.** והנר מתגלה וכופפה לנר למטה: **וכשהוא נותן בה שמן.** לאחר שזקפה בתחלה: דוחק את הטם **כלפי ראשה.** רשם שהוא מחובר למנורה והטם היה מעוקב בתמלע ודרך הנקב נותן שמן לתוך הנר: **פיה.** מקום מוגא הפתילה:

אי לסוטה חולין הוא. בתמיה וכי חולין הוו המים שיהא צריך לקדשן והא מים קדושים כתיב (במדבר ה) ואמרינן בספרי אין קדושים אלא שנתקדשו בכיור אלמא כבר קדשו להו וא"ת והא פרישת בפ"ק (לעיל ח.) [1] לאחר שנתקדשו בכלי שרת לא משתמיטן להו בכלי חול משום דמיגניא מילתא וי"ל דהני מילי בדבר הקרב למזבח: **נר ישראל כך היה.** כאן וכפ' שני דערכין (דף י.) קרי ליה נר ישראל גבי מעשה ועשה רבי תשעה חסידים ונראה מודם בזמנו ומפרש הרב רבינו חיים משום דאיירי במידי דאורה כגון הכא בנרות והתם בלבנה: **נר של מקדש של פרקים הוה.** ולא של חוליות שיוכל לסלקה והא דאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כב.) והא הכא כיון דקביעי נרות לא סגי דלא משקל ומלקוקי היינו כמ"ד של פרקים: **מכלל דאי בעי לאווזוי מצי מזיז לה.** וכי תימא אין הכי נמי דשל חוליות היה א"כ טוב היה שיסלק לגמרי כדי שיקנה יפה: ולעיבד

חוץ הוא ואי נזיר לחם נזיר בשחיטת איל הוא דקדיש אמר ליה רבי חייא [א]שבה היה מודר לחביתי כהן גדול [ב]רביעית שמן לכל חלה וחלה קרי עליה [1]מארץ מרחק איש עצתי: חצי לוג מה היה משמש: יתיב רבי וקא קשיא ליה חצי לוג למה נמשח אי [א] סוטה וכי חולין הוא דצריכי לקדושי [2]מים קדושים כתיב אי תודה [ב]לחמי תודה בשחיטת תודה הוא דקדשי אמר ליה ר' שמעון ברבי [ג]שבו היה מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר אמר לו [ד]נר ישראל כך היה אמר רבי יוחנן אמר רבי [ה]נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן ומדליקה יתיב רבי [ב] זריקא וקא מיבעיא ליה כשהוא נותן בה שמן כמדה ראשונה או כמו שחסרה אמר [ג] רבי ירמיה [ה]פשיטא דכמדה ראשונה דאי כמה שחסרה מנא ידעינן מאי חיסר וכי תימא דמשער ליה א"כ שבע מדות נפיש להו מדות טובא קרי עליה [3]והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק איתמר נמי אמר רבי אבהו אמר ר' יוחנן ואמרי לה [ד] אמר רבי אבא אמר רבי חנינא אמר רבי נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן כמדה ראשונה ומדליקה אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב ששת נר שבמקדש של פרקים הוה קסבר כי כתיב [3]ככר [5]ומקשה אמנורה ונרותיה כתיב כיון דמיבעיא הטבה אי לאו דפרקים הוי לא הוה [ה] מטייבא ליה מיתיבי כיצד עושה מסלקן ומניחן באוהל ומקנחן בספוג ונותן בהן שמן ומדליקן הוא דאמר כי האי תנא דתניא חכמים אומרים לא היו מזיזין אותה ממקומה מכלל דאיבעיא ליה לאווזוה מצי מזיז לה אלא אימא לא היתה זזה ממקומה [ג]ומאן חכמים ר' אלעזר [ו] הוא דתניא רבי אלעזר ברבי צדוק אומר כמין טס של זהב היה לה על גבה כשהוא מטיבה דוחקו כלפי פיה כשהוא נותן בה שמן דוחקו כלפי ראשה ובפלוגתא דהני תנאי דתניא [ז]מנורה ונרותיה באות מן הכבר ואין מלקחיה ומחתותיה [ז] מן הכבר ר' נחמיה אומר מנורה היתה באה מן הכבר ולא נרותיה ומלקחיה ומחתותיה באות מן הכבר במאי קא מיפלגי בהאי קרא דתניא כבר זהב טהור יעשה אותה למדנו למנורה שבאה מן הכבר מנין לרבות נרותיה תלמוד לומר את כל הכלים האלה יכול שאני מרבה אף מלקחיה ומחתותיה תלמוד לומר אותה דברי רבי נחמיה קשיא דרבי נחמיה אדרבי נחמיה תרי תנאי ואליבא דרבי נחמיה ר' יהושע בן קרחה אומר מנורה באה מן הכבר ואין מלקחיה ומחתותיה ונרותיה [ח] באה מן הכבר ואלא מה אני מקיים את כל הכלים האלה [ט] שהיו כלים של זהב זהב בהדיא כתיב [ו] בו [6]ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר אל עבר פניה ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור לא נצרכא אלא לפי נרות ס"ד אמינא הואיל ופי נרות אשחורי משחר [7]התורה חסה על ממונן של ישראל ולעיבד

גמ' חוץ הוא. דמחוץ למקדש היה המלוכה בלפורים ולמה להו לקדושי: **אי נזיר.** שתקדש רביעית שמן של לחמי מזיר: **לחם נזיר בשחיטת איל.** השלמים קדוש ולא קודם כדאמרי' בפ' התכלת (מו:) ולמה ליה לשמן לקדושי בכלי שרת הא אפילו לאחר אפייה חוזין הוא עד שחיטת האיל: **רביעיים שמן לכל חלה וחלה.** דשם חלות היו בנקר ולוג ומחצה שמן היינו רביעית לכל חלה: **מאדרך מרחק.** דר' חייא עלה מבבל בפ"ק דסוטה (כ.): **חצי לוג למה נמשח אי.** לחצי לוג מים נמשח אי: **סוטה וכי חולין הוא.** דסוטה חולין הוא: **והא מים קדושים כתיב.** ואמרי' בספרי (נשא י) אין קדושים אלא שנתקדשו בכיור אלמא כבר קדשו להו: ה"ג חצי לוג למה נמשח אי דסוטה חולין הוא מים קדושים כתיב אי תודה וכו': **נדשן השמן.** כלומר נתמלא אפר: **מדשן הפתילה.** ופסולו להדליקו על שיטיבנו: **כמדה ראשונה.** חצי לוג: **או כמדה שחסרה.** כלומר כאותה מדה שהשליך חוץ: **דמשער ליה.** קודם שיסלקינו יתנו במדה אחת: **ג"כ וו' והדרך.** מדודך כלומר שמחודד אתה דה"ל דרשינן במסכת שבת (פג.) והדרך צלח רכב אלו שני ס"ת המתדלין זה את זה בהלכה: **על דבר אמת.** שיפה אמרת: **נר של מקדש.** נרות של מנורה שבהן נותנין את השמן והפתילה: **של פרקים.** של חוליות. ולא חוליות ממש שיכול לפרקן ולסלקן מן המנורה אלא שיכול לכופפה למטה ולזוקפה במקומה ובלע"ז פלייריי: **קסבר כי כיון ככר ומקשה.** הכל: **אמנורה ונרותיה כתיב.** דנרות נמי מתוכרין בה מאותה תמיכה עצמה ואין יכול לסלקן בשעת הטבה לגרוף ממנה דשן ואי לאו דפרקים הואי שיוכל לכופפה לא הוות מתייטבא יפה: **מסלקן.** לגרות מן המנורה: **ומניחן באהל.** במקדש: **ומקנחן בספוג.** וכו'. אלמא מקשה לאו אגרות בעות מחותה תמיכה ויכול לסלקן: **מי מזיז ליה.** בתמיה ואי הוה מני מזיז ליה אמאי לא הוה מזיז ליה יפה: **אלא אימא לא היתה זזה.** שאין יכול לסלקה: **על גבה.** הכל נר לכמוי והנר היתה ארוכה כמין כפיה קטנה: **כשהוא מטיבה.** לנר: **דוחקה.** לטם: **כלפי פיה.** והנר מתגלה וכופפה לנר למטה: **וכשהוא נותן בה שמן.** לאחר שזקפה בתחלה: דוחק את הטם **כלפי ראשה.** רשם שהוא מחובר למנורה והטם היה מעוקב בתמלע ודרך הנקב נותן שמן לתוך הנר: **פיה.** מקום מוגא הפתילה:

ח) וכ"ה בכ"ש אבל הדבר מתמיה דטהרת מלוגע בדם הלפור היה מחוץ למחנה וכדכתיב בהדיא בקרא וכ"ה בתמת בכ"ש כאן ודברי רבינו וכש"י ז"ל שלפניו ל"ש. (גליון):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

וליעבד זהב כל דהו. ולא לעבד זהב טהור ולפי זה גרסינן לעיל שיהא כולו זהב טהור ואי גרסינן הכא ולעבד כל דהו אתי שפיר אע"ג דלא גרסי' לעיל טהור כולן זהב: [1] **חד ריבוי הוא.** דחד בשמן קאמר לאיצטריך לגופיה דטעון שמן בכל המנחות אלא תימה דכי אמר גוונא קרי ריבוי אחר ריבוי לעיל בהקומץ רבה (דף לד.) דתניא מזוזות שומע אני מיעוט מזוזות שתים כשהוא אומר מזוזות בפרשה שניה שמין מ"ל הוי ריבוי אחר ריבוי לעיל **חצי** לוג לכל נר ונר. תימה למה היה צריך לקדש בשמן בכלי שרת: **אין לך עבודה שבשרה מערב ועד בוקר אלא זו בלבד.** צריך לייחס הקטרת אברין ותרומת הדשן ויש לפרש דלא דמי דהקטרת אבריס מתחלת מבעוד יום כדאמר בפרק ר' ישמעאל (לעיל עב.) דתניא מלוה בשעתה ותרומת הדשן לא מתחלא משקיעת החמה:

ושיעדרו רבנן חצי לוג מאורתא ועד צפרא. ואם משתייר מן השמן בתקופת תמוז לא חיישינן ובירושלמי אמרינן דבימות הקיץ היו עושין פתילה גסה ובימות החורף פתילה דקה ומיהו כשיעורו מתחילה שיעורו בפתילה ביומית: **אין** עניות במקום עשירות. ואף על פי שיכול לשער בשמן של חול מ"מ אין עניות במקום עשירות: בגלן

וליעבד זהב כל דהו א] קמ"ל: חצי לוג שמן לתודה: תניא רבי עקיבא אומר מה תלמוד לומר [1]בשמן בשמן שני פעמים אילו לא נאמר אלא בשמן אחד הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג עכשיו שכתב בשמן בשמן הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעוטו הכתוב לחצי לוג ריבוי אחר ריבוי חד ריבוי הוא אלא אילו לא נאמר בשמן כל עיקר הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג עכשיו שנאמר [1]בשמן בשמן הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעטו הכתוב לחצי לוג יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשת מינין לחלות ולרקיקין ב] ולרביכה כשהוא אומר בשמן ברביכה שאין ת"ל ריבה שמן לרביכה הא כיצד [2]מביא חצי לוג שמן וחוציהו ג] [חציו] לחלות ולרקיקין וחציו לרביכה אמר לו ר' אלעזר בן עזריה עקיבא ד)אם אתה מרבה כל היום כולו בשמן בשמן איני שומע לך אלא [3]חצי לוג שמן לתודה [3]ורביעית שמן לנזיר [4]ואחד עשר יום שבין נדה לנדה הלכה למשה מסיני: בלוג היה מודד: ת"ר ה] במצורע עני כתיב (ה) [2]עשרון בלול ולוג לימד על עשרון שטעון לוג דברי חכמים רבי נחמיה ורבי אליעזר ה] אומרים אפי' מנחה של ששים עשרונים אין לה אלא לוגה שנאמר [2]למנחה ולוג שמן ורבי נחמיה ור' אליעזר (בן יעקב) האי עשרון בלול ולוג מאי עבדי ליה ההוא לגופיה ו] דקא אמר רחמנא לייתי חד עשרון ואידך לגופיה לא צריך מדגלי רחמנא גבי מצורע ז] ג' קרבנות וג' עשרונות הכא דחד קרבן חד עשרון ואידך איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות אימא לא ליבעי ח] מינה כלל ואידך לגמרי לא אשכחן ורבנן האי למנחה ולוג שמן מאי עבדי ליה ההוא למתנדב מנחה שלא ט]יפחות מדבר הטעון לוג ומאי ניהו עשרון ואידך תרתי שמעת מינה: ששה לפר ארבעה לאיל שלשה לכבש: מגלן דכתיב [3]ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר הין תריסר לוגי י] הויין דכתיב [4]שמן זית הין וכתיב [5]שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם כ]זה בגימטריא תריסר כ] הויין: שלשה ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: מנא הני מילי כ]דתנו רבנן [6]מערב עד בקר ל]תן לה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב עד בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה שכשירה מערב עד בקר אלא זו בלבד ושיעורו חכמים חצי לוג מאורתא ועד צפרא איכא דאמרי מלמעלה למטה שיעורו ואיכא דאמרי ממטה למעלה שיעורו מאן דאמר ממטה למעלה שיעורו התורה חסה כ]על ממונן של ישראל ומאן דאמר א] ממעלה למטה שיעורו כ]אין עניות במקום עשירות: **מתני'** מערבין נסכי פרים בנסכי אילים נסכי כבשים בנסכי כבשים של יחיד בשל ציבור של

מתני"ל בשמן בשמן שני פעמים. חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן (ויקרא ז): **חד ריבוי**(ב) יב]. דחד בשמן צריך לגופיה ולידך בשמן חד ריבוי לאוד: **הכי הוא כלל הסמנחות נלוג.** דלא מליעו חלות ורקיקין בלא שמן: **עכשיו אינאמר בשמן בשמן.** דלא צריכי כלל: **מתחלק לג' מינין.** דשוה שיתן בכיפה לכל מין ומין: **כשהוא אומר בשמן** ברבוכה בחביתין דכתיב על מחבת בשמן תעשה מורבכת (ויקרא ו): **ריבה שמן ברבוכה.** שיתן בה שמן יותר מבשאר המינין: **הלכה למשה מסיני.** הוא דחליו ד"ל ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה לחלות יג] ותליו לרבוכה ולאו מקרא אתי: **ט"ל ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולוג שמן וגו'.** כתיב לימד על עשרון שיהא כל עשרון סלת טעון לוג שמן: **אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא.** לוג של שמן דבהכי נגללון כדאמר לקמן (דף קג.) ששים עשרון נגללין בכלי אחד ששים ואחד אין נגללין: **שנאמר למנחה.** כלומר כמה שהמנחה גדולה אין לה אלא לוג שמן: טו] מצורע. עשיר שמביא טז] [שלשה] קרבנות מביא שלשה עשרונות למנחה הכי נמי בעני דלא מייתי אלא חד קרבן ואחד עשרון: יז] בחד עשרון סגי כי איצטריך קרא לכדאמרן ללמד על עשרון שטעון לוג: **ואידך.** יח] רבי אליעזר בן יעקב אומר אפי' הכי איצטריך לגופיה ס"ל וכו': **לגמרי.** זבח בלא מנחה אלא לא אתכחן לגמרי: **ורבנן.** דלית להו הלי סבירא דאפי' מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוג אחד: **הלי למנחה** יט] . צריך דכל מנחה איכא פחותה מעשרון: **ששה.** לוגין יין ושמן לפר דכתיב (במדבר מח) חלי ההין יהיה לפר ושמן דכתיב (שם טו) בלול בשמן חלי ההין ולרבנן לוגין יין ושמן לאיל דכתיב (שם מח) ושלישית ההין לאיל והוה ההין לשמן: **זה בגמטריא דריבה הוי.** ולא קשיא לך אימא מדריבה דרבינא הא לא קשיא דלא אשכחן מדריבה אלא מדה פחותה מלוג להכי אמרי' יא"ב לוג: **אכשר מערב ועד בקר.** שהשלה כשרה אחר תמיד בין הערבים ואחר כל העבודות ב] אלא זו: **ושיעורו חכמים חצי לוג מאורפא.** והיכי שיעורו איכא דאמרי מלמעלה למטה שיעורו שבתחלה נתנו כא] שמן בגר ושמייר בבקר ובלילה השני פחתו עד ששיעורו הדבר שלא היה צריך יותר מחצי לוג אפילו בליל אחרון וכן נותן אפילו בליל קלר ומה שנשמייר בבוקר זורק לאוך. ואיכא דאמר בקרן היה עושה פתילה עבה ובמוקף הוה פתילה דקה כדי שיכלה בקרן נמי בבקר. ומ"ד ממטה למעלה שבתחלה נתנו רביעית ועמדו שם ולאו שאין פיפוק ושוב הוסיפו עד חצי לוג: **מאן דאמר ממטה למעלה הכורכה חפה על ממונן של ישראל.** שאילו היה נותנין בו לוג לבתחלה ומה שמשייר למחר היו שופכין לאוך איכא תסרון: **אין עניות במקום עשירות.** אין מוחשין במה שופך לאוך: **מתני' מערבין נסכי פרים.** בב] האי מיין ושמן קאמר והכי קאמר מערבין מיין נסכי פרים ביין נסכי אילים ואע"ג דלפר אית ליה ששה עשרון סלת ואלי האיל יין ושמן ולאיל ב' עשרון סלת ושליש ההין יין וכן שמן אע"פ שערבים זה בזה משום דשייכם בנילתן שוה לתמידיו איכא שני לוגין לעשרון דבאיל כתיב שליש ההין לאיל דהייגו ד' לוגין בג] וה"ק לשמן (וכתיב שני עשרונים ו) ובפרים כתיב חלי הין דהייגו ששה לוגין וה"ק שמן) וכתיב ששה עשרונים לפר ו) דהייגו ב' לוגין לעשרון וכיון דבנילתן שוה משום הכי מערבין נמי **נסכי כבשים בנסכי כבשים.** כגון בד] בנסכי מוספין משום דתמידייהו בנילתן רכה דבשמיהן יש ג' לוגין שמן לעשרון דכתיב (שם כח) ועשרון לכבש וכתיב (שם) ורביעית ההין לכבש יין דהייגו ג' לוגין וכן שמן וכן נמי מערבין נסכי כבשים בנסכי כבשים של יחיד בנסכי כבשים של צבור

רש"י כת"י

כל דהו. ולפילו אל סיגים קמ"ל: **בשמן בשמן.** גבי תורה חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן: **חד ריבוי הוא.** דחד בשמן קמא אינטריך לגופיה שתעטון שמן בכל המנחות ללוג: **אלא דאימא אילו לא נאמר בשמן בשמן כלל הייתי אומר.** דלא גרע משאר מנחות: **יכול יהא מתחלק וכו'.** אלים השמן לכל מין שבמנחה לא היה שמן: **כשהוא אומר בשמן בשמן ברבוכה.** דכתיב והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן ומלת מורבכת חלת בלולות בשמן. ועד שהמת הוה דריש תרי בשמן קמאי והשתא דרש שמן דסיפא דקרא: [שאין ת"ל. שהרי אין רבוכה בלא שמן:] **אינו שומע לך.** דלהוי רבוי אחר רבוי דחד אינטריך לגופה: **אלא אלי לוג שמן לתודה.** לכולה תודה: **ושליש השמן.** לכל מין: **ואחד עשר יום שבין נדה לנדה.** שבין סוף נדה לתחלת נדה שלאחר שכלו שבעת ימי נדות שהאשה נדה שוב אינה מתחלת לחיות נדה עד י"א יום ואפי' לאחר ד"ם זיבה הוא ואם אינה רואה באותן י"א יום אלא אינה מליפה אלא אפי' בה] שלשה ימים שאינם לופופים כגון יום טמא ויום טהור הוא שומרת יום כנגד יום וטובלת ליום המחרת ואם שלשה ימים לאחר לופופים אלא זבה ונעשית פסולה עד שתבעה וקרבן אבל לאחר י"א יום אם רואה ד"ם נדה היא ואם רואה יום אחד שומרת ששה והוא ואם כל שבעה לאחר ופוסקת לערב טובלת מיד ואינה צריכה פסולת שבעה וקרבן מן התורה אבל בנות ישראל המחיריו על עמון שאפי' רוחות עופה ד"ם כחלבל ובשמות עליהם ז' נקיים (נדה סו.). ולאחר תוכיב כמה ימים קבלו עליהם דבר זה: **ועשרון אחד בלול בשמן למנחה ולוג שמן.** במצורע עני כתיב ודרשי ליה מר כי טעמי' ומר כי טעמיה: **למנחה.** ולפי' גדולה: **לגמרי לא אשכחן.** לגיפטר מקרבן עשיר וכיון דקרבן עשיר ג' עשרונות עני מיהא חדא בעי: **אין לך עבודה בשרה.** משקיעת החמה ואילך עד בקר: **אלא זו בלבד.** הלכתא גרוש: **מלמעלה למטה שיעור.** למעלה מחצי לוג א' בעי לייתי לאין עניות במקום עשירות: **מלמעלה למעלה שיעור.** למטה מחצי לוג לייתי ויעשה פתילה דקה למעלה מחצי לוג לא לייתי דהתורה חסה על ממונן של ישראל: **מתני' מערבין נסכי פרים.** בתמתת נסכי אל לא נגמות ולכן כל הלילה גם כל הלילה וחזרו ליל שני והכיאו אי שלישי לוג ועדין לקח יותר מאור הבקר וכן עשו חכמים מדת חצי לוג לכל נר כך עשו בתחלה הביאו לוג שלם לנסות ולכן כל הלילה גם כל הלילה וחזרו ליל שני והכיאו אי שלישי לוג ועדין לקח יותר מאור הבקר וכן עשו כמה לילות עד שהביאו חצי לוג ולקח כשעור הלילה ולא ניסו מלמטה למעלה דאין עניות במקום עשירות. ומ"ד **מלמעלה למטה שיעור** בתחלה רביעית הלוג ולא לקח אלא חצי הלילה ליל שני הוסיפו וכן כמה לילות עד ששערו חצי לוג בלילה אבל לא מלמעלה למטה לפי דמה שנתותר בנר לא יוכל לשפוך והתורה חסה על ממונן של ישראל: **מתני' מערבין נסכי פרים.** בתמתת נסכי אל לא נגמות שתיהן שוה שני לוגים לעשרון דקתני לעיל (פח:): ששה לוגין לפר וסלת הוו להו ששה עשרונים כדכתיב (במדבר טו) והקריב על בן הבקר מנחה סלת ששה עשרונים בלול בשמן חצי ההין דהייגו ששה לוגין ולאיל ד' לוגין וסלת שני עשרונים לאיל: **נסכי כבשים.** ג' לוגין לעשרון דכתיב (במדבר כט) עשרון אחד לכבש האחד וכתיב (שמות כט) בלול בשמן כתית רביעית ההין דהייגו ששה לוגין:

תורה אור השלם

1. אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן:

ויקרא ז יב

2. ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן: ויקרא יד כא

3. ונסיכיהם חצי ההין יהיה לפר ושלישית ההין לאיל ורביעת ההין לכבש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כח יד

4. וקדה חמש מאות בשקל הקדש ושמן זית הין:

שמות ל כד

5. ואל בני ישראל תדבר לאמר שמן משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם: שמות ל לא

6. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יי חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל:

שמות כז כא

הגהות הב"ח

(א) גמ' מ"ר במצורע עני כתיב ועשרון וגו' בלול וגו' לימד: (ב) רש"י ד"ה חד ריבוי הוא דחד:

מוסף רש"י

בשמן בשמן. גבי רבוכה של תודה נמנתות בפ' ג' מדות דכתיב והקריב על זבח התודה וכתיב אלא בשמן, ומנין אילו נאמר בשמן פייטי אומר כל המנחות נלוג מ"ל בשמן בשמן דחלות ורקיקין, הוי ריבוי אחר ריבוי למעט לאחי לוג. איני שומע לך. ללמד דכר זה מן המקרא שהלכה למשה מסיני על פה היא. שבין נדה לנדה. בין סוף נדה למחילת נדה שבלו ימי נדה לינסב לגלייס אחת ששה והוא עד שילבו י"א יום (נדה עב.). מערב עד בוקר. בגרות כתיב יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר. תן לה. למנורה מדת שמן כדי שתהא דולקת כל הלילה ושיעורו חכמים אלי לילה לכל נר ונר יש בו כדי לסדליק כל הלילה של תקופת טבת ואם יותיר בקלרס יותיר (יומא סו.). מדתה אלי לוג לכל נר ונר כך שיעורו חכמים ליני תקופת טבת שלא תכבה כל הלילה, ותמתח וכיסון ובמדיר אם תדליק אינים היום לא תיכפה לן (בחיים יא.). אין לך עבודה שכשירה. כלומר אין לך עבודה שכשירה אחר הדלקתן דדרים כבי אותו מערב ועד בקר (יומא שם). אין לך עבודה מעבודות שהן תמורות ביום כגון עבודות הדם ומקלי וקטרת אבריין מהלכתא לכולן (בחיים שם). התורה חסה על ממונן של ישראל. דכתיב (ויקרא יד) ולוה הכהן ופנו את הבית, שלא יטמאו כלי חרס שבתוכו שאין לסם טהרה במקוה (ר"ה כז. יומא לט. חולין שם: בארוכה). אין עניות במקום עשירות. לא עשו דבר בנסמוס אלא הכל מתחלתן דיים ושותר (שבת קב.).

מסורת הש"ס

(ה) זבחים פב. נדה עב.; (ו) [הוריות יא: כריתות ה:]; (ז) פסחים נט. יומא טו. זבחים יא.; (ח) [לעיל עו: וש"נ]; (ט) [זבחים פח: שבת קב: כתובות קו:]; תמיד כט. לא.[:]; (י) [במדבר טו]; (כ) עיין בספר קרבן אהרן בפ' לו ס' י"ל שמלריך כזה ועי' רש"ל וק"ק;

שינויי נוסחאות

א) ס"מ כל דהו ואפילו מחבות קמ"ל. (ש"מ). ולגי' זו נראה דלא גרס זהב אלא ולעבד כל דהו. ועיין מתו"ה ולעבד: ב) ולרבוכה. וכן בכל הסוגיא. (ש"מ): ג) ס"מ וכ"ק: ד) מיכות במצורע עני כתיב נמתקו. (ש"מ): ה) אליעזר בן יעקב אומרים כו' ור' נחמיה ור' אליעזר בן יעקב אומר. (ש"מ): ו) בדפו"ר לגופיה מאי אמרי'. והגיה ס"מ לגופיה מאי קאמר: ז) מצורע עשיר ג'. (ש"מ): ח) ליבעי מנחה כלל. (דפו"ר): ט) לוגי הוי דכתיב. (ש"מ): י) תריסר הוו. (ש"מ): יא) מלמעלה למטה. (ש"מ): יב) ריבוי הוא דחד. (ש"מ): יג) למנחה ולרקיקין ולאיי. (ישר שובב): יד) במצורע עני כתיב: הס"ל ומה"ל ליתה. (ש"מ): טו) ואידך ונוי' ס"מ כ"א לגופיה.] לא איצטריך מדמלגולע עשיר. (ש"מ): טז) ס"מ וכ"ק: יז) בדפו"ר לגופיה אחד עשרון. והגיה ס"מ לגופיה אחד סגי רבי אליעזר. וכ"ק הגיה קרבן אשם אחד עשרון אחד סגי רבי אליעזר: יח) ואידך ר"ש ורלב"ל אומרים. (ישר שובב): יט) למנחה מאי עבדי ליה: תרתי ש"מ. דבין מנחה גדולה של ס' ובין מנחה קטנה של עשרון אין לה אלא לוג: כל מנחה. (ש"מ): כ) העבודות: הס"ל ומה"ל אלא זו ושיעורו. (ש"מ): כא) נתנו לוג שמן. (ש"מ): כב) פרים מין ושמן. כל"ל. (ש"מ). וכ"ק הגיה הלי איין ושמן: כג) לוגין לעשרון וכ"ס. (ש"מ): כד) כגון נסכי תמידין בנסכי. (ש"מ): כה) לו אלילו ד' יומים. (כתו"מ):

שיטה מקובצת

תוספות ד"ה ולעבד. ולעביד כל דהו אתי שפיר. ר"מ לגרסי' כל דהו אלי ממתמת. ע"ב בגליון:

רבינו גרשום

לעבד זהב כל דהו. לפי נרות ולא טהור: **קמ"ל.** דצריך [זהב טהור]: **מה ת"ל בשמן בשמן.** חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן: **חד ריבוי הוא.** ולא תרי, דחד בשמן צריך לגופיה ואידך בשמן הוי חד ריבוי: **כשהוא אומר בשמן ברבוכה, שאין ת"ל.** שהרי נאמר שמן ברבוכה בחביתין דכתיב על מחבת בשמן תעשה מורבכת: **הלכה למשה מסיני.** היא דמתחלק בשוה לג' מינין ולא בעיא קרא: **ואפילו מנחה של ס' עשרונים.** כדתנן בפ' המנחות והנסכים מתנדב אדם מנחה של ס' עשרון כו' עשרון סולת אחד בלול בשמן למנחה ולוג שמן גבי מצורע עני כתיב: **לגמרי לא אשכחן.** זבח בלא מנחה: **ואידך תרתי שמעת מינה.** בין מנחה גדולה של ס' בין מנחה קטנה של עשרון: **שלשה ומחצה למנורה.** אין מכלל ז' מדות אלא אגב דחשיב לוגין דפר ואיל וכבש חשיב נמי דמנורה: **אין לך עבודה שכשרה מערב עד בקר.** ולא ביום אלא זו: **אית דאמר מלמעלה למטה שיעורו.** שבתחלה נתנו לוג

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

וודאי שנשתייר בבקר ובלילה השני פיחתו עד ששיעורו הדבר שאין צריך יותר מחצי לוג אפילו לליל הארוך: **מאן דאמר מלמעלה למטה שיעורו** קסבר **אין עניות במקום עשירות.** ולא חששו על מה שנשתייר בשחרית מן הלוג שאין ראוי לכלום. וה"ה הכי איבעי ליה לשוויי בכל לילה בנר יותר מחצי לוג הרשות ביד. **ומאן דאמר ממטה למעלה שיעורו.** שבתחלה נתנו פחות מחצי לוג ודאי שעדיין צריך עד שיכונו שאין צריך יותר מחצי לוג. וכיון דמעיקרא שיערו הכי ממטה למעלה ש"מ משום **דהתורה חסה על ממונן של ישראל** ואינו ראוי ליתן בנר יותר מחצי לוג: **מערבין נסכי פרים.** האי נסכי משמן ומנחה היינו הכל ביחד קרי נסכין והכי קאמר **מערבין נסכי פרים בנסכי אילים.** אע"פ דלפר אית ליה ג' עשרון סלת וחצי הין שמן וכן יין ולאיל ב' עשרון ושלישית הין שמן וכן יין, אעפ"כ מערבין נסכיהן זה בזה דזה דלקל עשרון הוי שני לוגין שמן לעשרון: ומערבין נמי **נסכי כבשים בנסכי כבשים** כמו נסכי תמידין במוספין שזה וזה בלילתן רכה ג' לוגין שמן לעשרון: וכן **נסכי כבשים של יחיד** בנסכי כבשים של צבור:

בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן [ונתערבו] בשרות. כרבנן דפליגי עליה דרבי יהודה בהקומץ רבה (לעיל כג.) דאמרי חרב נתערב בבלול יקרב: **ואם עד שלא בלל נתערבו פסולות.** דבעינן רחוי לגילה: **והא מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן כו'.** תימה מאי קשיא דלעולם אין מערבין אפי' נתערבו גמי לא וכגון שלא בלל וגרמה דלא מייתי הטוא דאין מערבין אלא משום דסיפא דבללן אלו בפני עצמן כו' עלה קאי דנסכי כבשים בנסכי פרים ואילים אבל לא דייק כלל אלא מהא דמדקתני סיפא ונתערבו בלשון דיעבד מכלל דמערבין דרישא לכתחילה קאמר: **שאם** אי אתה אומר כן פסלתו.

תימה אם כן כבשי עצרת שאשתו שלא לשמן דתניא בפ' התכלת (לעיל מח.) הדם יזרק והבשר יאכל אמאי הא כיון דבעי לחם ולא קדש הלחם יפסל וכן תודה שאשתו שלא לשמה תיפסל כיון דלא קדש הלחם ושלמי נזיר שאשתו שלא כמצותן דקאמר דאין טעונין לא לחם ולא זרוע וכן מפריש מעות לנזירותו ומת דאמר בפ' קמא (לעיל ד:) דמי שלמים יביא בהן שלמים ואין טעונים לחם ולרבא ניחא דמשני בשלמא הנך עולות גינהו אי לא חזו לעולת תודה חזו לעולת נדבה הכא גמי שלמים גינהו אי לא חזו לשלמי תודה חזו לשלמי נדבה אלא לאביי קשיא ולאפי' לרבא גמי קשה דהא איכוי לא מייתו שלמי נדבה ויש לומר דלחם לא דמי לנסכים דנסכים חשיבי טפי כגוף הקרבן משום דקרבי למזבח אבל לחם לא חשיב כגוף הקרבן משום דאין בו למזבח וזרוע בשילה גמי אף על גב דגופא דזיבחא הוא אין לאוש בכך דשלמי נזיר גופייהו אפי' לא היה מקיים בהן מצות זרוע בשילה לא היו פסולין בכך הואיל ועשו העבודות כמצותן: **תמיד של שחר טעון שני גזירין.** בכהן אחד אחר סידור כל המערכה ושל בין הערבים בשני כהנים ושני גזירין דתמיד בפרק ג' דמסכת יומא (דף כו:) כך פירש בקונטרס (ג"ז שם) והכי תנן התם בפרק ג' (ג"ז שם) תמיד קרב בעשרה בעשרה באחד עשר לא פחות ולא יותר [א] עלמוז בעשרה בחג ביד אחד גלוחין של מיס הרי כאן עשרה בין הערבים בי"א עלמוז בעשרה ושנים בידן שני גזירי עצים והשתא תימה אי גזירי עצים דתמיד של שחר בכהן אחד הוה ליה עלמוז בעשרה או באחד עשר אי טעונים שני כהנים וצריך לומר דלא חשיבא שני

של יום בשל אמש אבל אין[ו] [א]מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואם [ב]בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרים אם עד שלא בלל פסול [ג]הכבש הבא עם העומר אע"פ שמנחתו כפולה לא היו נסכיו כפולים: **גמ'** ורמינהו [ד] [ו]והקטירו[ז] שלא יערב חלבים בחלבים אמר ר' יוחנן [ה]אם נתערבו קא אמר [א] אי הכי ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואפי' נתערבו נמי לא והא מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרין מכלל דרישא לכתחלה קא אמר אמר אביי [ב] ה"ק מערבין יינן אם נתערב סלתן ושמנן ויינן לכתחלה לא והתניא במה דברים אמורים בסלת ושמן אבל יין מערבין אלא אמר אביי [ב] ה"ק [ו]היכא דהוקטר סלתן ושמנן מערבין יין לכתחלה היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן ושמנן מערבין נמי יינן ואם לאו אין מערבין דלמא אתי לאיערובי סלת ושמן לכתחלה: [ג] כבש הבא עם העומר: ת"ר [ז]ומנחתו שני עשרונים לימד על כבש הבא עם העומר שמנחתו כפולה יכול כשם שמנחתו כפולה כך יינו כפול תלמוד לומר [ח]ונסכו יין רביעית ההין יכול לא יהא יינו כפול שאינו נבלל עם מנחתו אבל יהא שמנו כפול שנבלל עם מנחתו ת"ל ונסכו כל נסכיו לא יהו אלא רביעית מאי תלמודא אמר רבי אלעזר כתיב ונסכה וקרינן ונסכו [ד] כיצד נסכה דמנחה כנסכו דיין מה יין רביעית אף שמן נמי רביעית א"ר יוחנן [ט]אשם מצורע ששחטו שלא לשמו טעון נסכים [ג]שאם אי אתה אומר כן פסלתו מתקיף לה רב מנשיא בר גדא אלא מעתה כבש הבא עם העומר ששחטו שלא לשמו תהא מנחתו כפולה שאם אי אתה אומר כן פסלתו [ט]ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו [ד]יהא טעון שני גזירין בכהן אחד שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של בין הערבים ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בשני כהנים שאם אי אתה אומר כן פסלתו [ה] אין ה"נ אלא אמר אביי [ט]חדא מינייהו נקט [ו] ר' אבא אמר בשלמא הנך עולות גינהו אי

וכן גמי מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים (לעיל דף טו:) מבית אלם זבחו היום ונסכיו מכאן עד ר' ימים: **אכל אין מערבין וכו'.** משום דהלגו בלילתן רכה והלגו בלילתן עבה: **גלגן.** לנסכי פרים בפני עצמן ולנסכי כבשים בפני עצמן ושוב נתערבו כשרין ואם נתערבו עד שלא בלל פסולה: [ז] **גמ' שלא יערב חלבים.** הכי גמי לא יערב נסכים: **אמר רבי יוחנן.** לא תימא מערבין לכתחלה אלא אם נתערבו קאמר והא דקתני והקטירו שלא יערב לכתחלה מיירי: **אי הכי.** [ח] דקתני במתניתין אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים דאפי' נתערבו דיעבד גמי לא: **והא מדקתני סיפא נתערבו דיעבד.** דהייגו דיעבד: **מכלל דרישא.** אין מערבין לכתחלה והא"ל דרישא גמי מערבין לכתחלה והדר קשיא לדוכתא' (ח) שלא יערב חלבים בחלבים: **אמר אביי.** ולאי דרישא דמתניתין דתני מערבין לכתחלה היא ולא מיקמי לך [ט] דנתערבו נסכים דמתני' ביינות קמיירי והכי קאמר מערבין יין של נסכים פרים ואילים לכתחלה אם נתערב כבר סלתן ושמנן מלילתן הואיל והתחיל לערב ליכא משום לא יערב חלבים והא דתני אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים אפי' היכא דנתערב סלתן ושמנן: **ויין לכתחלה לא.** אפי' לאילים ופרים אם לא נתערב סלתן ושמנן והא תניא בד"א דאין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחלה בין נתערב סלתו ושמנו בין לא נתערב: **אלא אמר אביי הקטרה מערבין יין של נסכים פרים ואילים לכתחלה אם נתערב כבר סלתן ושמנן מלילתן הואיל ולערב ליכא משום לא יערב חלבים והא דתני אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים אפי' היכא דנתערב סלתן ושמנן: **ויין לכתחלה לא.** אפי' לאילים ופרים אם לא נתערב סלתן ושמנן והא תניא בד"א דאין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחלה בין נתערב סלתו ושמנו בין לא נתערב: **אלא אמר אביי הקטרה מערבין יין לכתחלה היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן ושמנן מערבין, ואם לאו אין מערבין** משום גזרה **דלמא אתי לערובי סלת ושמן לכתחלה** הא לאו משום הא גזירה מערבין יין לכתחלה כדקאמר בריתא: **טעון נסכים.** שבאשם מצורע כתוב נסכים: **שאם אי אתה אומר כן פסלתו.** מעל גבי המזבח, שהרי לא ניתוך לרעייה ואינו יכול ליקרב נדבה, אבל נסכים מתירין אותו למזבח ולכהנים, וצריך אשם אחר להתיר בעלים: **בשלמא הנך.** כבשים ותמידין ששחטן שלא לשמן לא צריכי לא לגזירין ולא מנחה כפולה

[ט] עיין תוספות לקמן דף לא ע"ב (ד"ה דמיימין) ותוספות מולין דף כג ע"ב (ד"ה דלמכון) (ס"מ)[ג], [ד] כפמים סד:[ג], [ה] וכלן (ס"מ), [ו] תוס' לעיל דף מט ע"ב[ג], [ז] (ימנות מח: וס"מ)[ג]

תורה אור השלם

1. וְהִקְטִירוּ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לַיְיָ:

ויקרא ג יא

2. וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכּוֹ יַיִן רְבִיעִת הַהִין:

ויקרא כג יג

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה מכלל וכו' קשיא לדומיה דקתני שלא:

גליון הש"ס

גמ' ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו. עי' לעיל דף מט ע"ב תוס' ד"ה מדיר:

מוסף רש"י

והקטירו. משמע לכתן שלא יערב חלבים אל קרבן זה בחלבים אל קרבן אחר (פסחים סד:).

רבינו גרשום

וכן מערבין נסכי כבש **של היום** בנסכי אותו **של** אמש. כדאמרן מביא אדם זבחו היום ונסכיו למחר: **אבל אין מערבין** וכו'. משום דהללו בלילתן עבה והללו בלילתן רכה: **אע"פ שנמחתו פפולה.** כדכתיב ומנחתו שני עשרונים סלת: **שלא יערב חלבים.** ה"ה הכי לא יערב נסכים: **אמר ר' יוחנן.** לא תימא דמתניתין מערבין לכתחלה קאמר, אלא **אם נתערבו קאמר.** והכי קאמר אם נתערבו נסכי פרים בנסכי פרים הואיל והוחלו לערב מערבין נמי בנסכי אילים: **אי הכי דקתני ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואפילו נתערבו** כבשים דהייגו דיעבד **נמי לא והא מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרין מכלל דרישא לכתחלה קא אמר אמר אביי הקטרה מערבין יין** של נסכים פרים ואילים לכתחלה אם נתערב כבר סלתן ושמנן מלילתן הואיל ולערב ליכא משום לא יערב חלבים והא דתני אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים אפי' היכא דנתערב סלתן ושמנן: **ויין לכתחלה לא.** אפי' לאילים ופרים אם לא נתערב סלתן ושמנן והא תניא בד"א דאין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחלה בין נתערב סלתו ושמנו בין לא נתערב: **אלא אמר אביי הקטרה מערבין יין** של נסכים פרים ואילים בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחלה אם נתערב כבר סלתן ושמנן מלילתן הואיל ולערב ליכא משום לא יערב חלבים והא דתני אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים אפי' היכא דנתערב סלתן ושמנן: **אלא אמר אביי הקטרה מערבין יין** לכתחלה היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן ושמנן מערבין יינן ואם לאו אין מערבין דלמא אתי לאיערובי סלת ושמן לכתחלה: **כבש הבא עם העומר: ת"ר ומנחתו שני עשרונים** לימד על כבש הבא עם העומר שמנחתו כפולה יכול כשם שמנחתו כפולה כך יינו כפול תלמוד לומר **ונסכו יין רביעית ההין** יכול לא יהא יינו כפול שאינו נבלל עם מנחתו אבל יהא שמנו כפול שנבלל עם מנחתו ת"ל ונסכו כל נסכיו לא יהו אלא רביעית מאי תלמודא אמר רבי אלעזר כתיב ונסכה וקרינן ונסכו כיצד נסכה דמנחה כנסכו דיין מה יין רביעית אף שמן נמי רביעית א"ר יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו טעון נסכים שאם אי אתה אומר כן פסלתו מתקיף לה רב מנשיא בר גדא אלא מעתה כבש הבא עם העומר ששחטו שלא לשמו תהא מנחתו כפולה שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בכהן אחד שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של בין הערבים ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בשני כהנים שאם אי אתה אומר כן פסלתו אין ה"נ אלא אמר אביי חדא מינייהו נקט ר' אבא אמר בשלמא הנך עולות גינהו אי

להכשירו: **כבש הבא עם העומר.** דומיא דאשם מצורע דכי היכי דאשם מצורע טעון נסכים ואין שאר אשמות טעונין נסכים כך כבש הבא עם העומר נשמתיא מנחתו משאר מנחות כבשים דאילו שאר כבשים אין טעונין אלא עשרון אחד טעון ב' עשרונות להכי נקט כבש הבא עם העומר: **תמיד של שחר יהא טעון ב' גזירין בכהן אחד.** דתמיד של שחר יהא טעון ב' גזירין בב' כהנים דכתיב ונסר ונערכו [שם ל]: **אין כהי נמי.** דלריך למיעבד לה דייהיגו כאילו נשחטו לשמן כמו אשם מצורע: **אלא אמר אביי.** הא דלא אמרי אלא באשם מצורע חדא מינייהו נקט: **בשלמא הנך.** כבשים דעומר ותמיד ששחטן שלא לשמן לעולה אימא לך דלא צריכי הלכתייהו דתמיד ביקרב לא גזירין ולא מנחה כפולה ואפילו הכי לא מיפסלו לגמיקרב לגמזבח משום דעולות גינהו

רש"י כת"י

ושל היום בשל אמש. אם הביא אמש זבח בלא נסכים דקיימי לן אדם מביא זבחו היום ונסכיו מכאן עד עשרה ימים דכתי' ומנחתם ונסכיהם בגילה מנחתם ונסכיהם אפי' למחר ומבלבד שלא יקדשו בכלי מאתמול דלא נפקלו בגילה ואם הביאו קרבן אחד ושני נסכים עמו אחד בשביל אחד בשביל של אמש מערבין יחד אם הקרבנות שוות שיהו שני כבשים או אילים או פרים או פר ואיל: **אכל אין מערבין וכו'.** לפי שמנחת פר ואיל חריבה היא לגבי מנחת כבשים ובולעת היתנה ומנחתה של כבש חסרה חוו יתרה: **ואם נבלן וכו'.** שכבר הלכה מצות שמנן: **כפרות.** כרבנן דפליגי עליה דר' יהודה בהקומץ רבה (סב. דאמרי' חרב שנתערב בבלול יקרבו: **ואם עד שלא בלל.** נתערבו פסולות דבעי' רחוי לגילה וליכא דאסקה לה של כבש ושל איל דיתיה: **אע"פ שמנחתו כפולה.** כדכתי' בתמור אל הכהנים (ויקרא כב) ומנחתו שני עשרונים: **גמ' והקטירו.** מדלא כתי' והקטיר משמע לבדו שלא יערב חלבי קרבן אחר וה"ה לנסכים דהא אינהו נמי בהקטרה גינהו: **אם נתערבו.** דיעבד קאמי' מתני' דנסכי פרים ואילים כבשים וקא פריך א"כ פיסא נמי דקתני אבל אין מערבין של פרים ושל כבשים ואפי' דיעבד נמי לא בתמיה והא מדתקתי וכו' מכלל דרישא לכתחלה קאמר ומדלאין מערבין פרים בכבשים לכתחלה קאמר פרים ואילים נמי לכתחלה קאמר כדכתיב לכתחלה קאמר ולא מיקמי והקטירו דה"ק מערבין יינם לכתחלה אם כבר נתערב סלתן ושמנם אבל שמן ומלח לכתחלה לא משום דהקטירו ומתמהי' שמיע ליה לאביי דלא מתרלא ליה אלא הכי מערבין נסכי בין אילים אם נתערב סלתן ושמנם ולא לא דלמא אתי לערובי נמי סלת ושמן לכתחלה וקא עבר אוהקטירו ואין מערבין נסכי יין של פרים ואילים בשל כבשים ואפי' נתערב סלתן ושמנם דהא מפסל פסיל סלתם ושמנם ודבי' לאתויי אחרים והאחרים לא נתערבו אלא לעצמן ולא לעצמן ונתערבו כשרות ומערבין אף היין לכתחלה ואם עד שלא בלל פסל יין נמי לא מערבין: **ויין לכתחלה לא.** (אפי') [אם] לא נתערב סלת ושמן כבר: **כמה דברים אמורים.** דאין מערבין מנחת פרים במנחת כבשים ועולה קמי כמוסקמת: **בסלת ושמן.** דבני הקטרה גינהו והוי בכלל והקטירו: **היכא דהוקטר סלתן ושמנן.** זה בעצמו הוא בעצמו הכלכתן: **מערבין יין לכתחלה.** דליכא למיחש למידי דהכי מתוקמא בריתא דקתני אבל יין מערבין ותנא נסכי פרים בכבשים וה"ה נסכי פרים בשל אילים דבתוספתא (פ"א ה"ב) לא קתני מערבין נסכי פרים בכבשים וה"ה נסכי פרים בשל אילים דבתוספתא לא קתני מערבין נסכי פרים בשל אילים אלא הכי קתני אין מערבין נסכי פרים ואילים בנסכי כבשים וה"פ דבריתא אין מערבין נסכי דפרים ואילים בשל כבשים וה"ה של פרים בשל אילים בד"א בזמן שהסלת והשמן לפניו דלא הוקטר ובתערב אבל אין כאן אלא אין שכבר הוקטרה מנחתם מערבין לכתחלה: **והיכא דלא הוקטר.** שמנם וסלתן וכו' דשמעי' ליה ממתני' דתוקימנא דה"ק מערבין יין אם נתערב סלתן ושמנם ואי לא לא: **דילמא אתי לאיערובי סלת ושמן.** דפרים ואילים: **לכתחלה.** וקא עבר אוהקטרה: **ומנחתו שני עשרונים.** ולכך יהא כפול [ט] כמנחה ת"ל וכו': **מאי מצורעת.** הא' ונסכו חד משמע דהיינו יין דכתיב ונסכו יין אבל שמן לא נפקא לן מיניה: **נסכה דמנחה.** שמן: **אשם מצורע ששחטו שלא לשמו.** כגון נשם אשם אחר ולא נשם מצורע: **טעון נסכים.** כדין אשם מצורע דקתני במתני' (נ:) שלא שחטאתו ואשמו של מצורע טעונים נסכים והוי כשאר זבחים שנזבחו שלא לשמו שכשרים אלא שלא עלו לנעלים לשם חובה (רש"ז זמחוש): **שאם אי אתה אומר כן.** אלא תתיר לשנותו בדבר אחר שלא יטעון נסכים: **פסלתו.** לגשנותו לזבח אחר א' אפשר שהרי לשם חובה הוקרב ואשם מצורע בלא נסכים: **תמיד של שחר.** טעון שני גזירין בכהן אחד שאין בין הערבים בשני כהנים שני גזירין דתמיד בכ' של יומא (כו:): **רבא אמר.** לעולה הנך אין טעונין דין הלשון:

א) לעיל ה. (ס"מ) יומא קא: תוספתא רפ"ט דנגעים, ב) [לעיל מז:] ג) [לעיל פז.], ד) [זבחים פח:] [סוכה כ. קוטנה יד: לעיל ז. עח:], ה) [לעיל עט: סוטה יז:], ו) תוס' לעיל דף פח ע"א [ד"ה בירוליו]. (ס"מ), ז) יומא נט: לקמן קי., ח) [זבחים פז.], ט) שקלים פ"ד ה"כ כתובות קו:, י) ב"מ מז: שקלים סוף"ד, כ) [שיך לע"ב], ל) [ד"ה בירוליו],

הגהות הב"ח

(א) במשנה שהגה (נעקר) מז"מ וי"כ ס"א נעכר: (ב) רש"י ד"ה אלא שהגה נעקר ונבלל שבירוליו:

מוסף רש"י

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו. כגון לשם עולה או לשם שלמים, ואמר מר כל הזמיסה שנשחטו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה (יומא סא:). **וטעון נסכים.** כדין אשם מצורע (לעיל ה.). **וצריך אשם אחר להתירו.** להכשירו, למצורע זה לטהרו לאכול בקדשים (יומא שם) להכשירו, למצורע בהקהל (לעיל שם). **כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת.** שהעותו כהן צריך שיאמנו לשם כך (תוספה יד:). **והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה.** שלא בעבודה בשבת לעמוד שם שבעת ימים כמשפטם והרי הוא מתוקפת זמן [נ"ל נ"ל] פסולה דהא מקבלת דשמעתין לא חשיב פידור יום לאמון אלא כפידור הקוף וכמומת בקופסא דמי ולמה יפסול הלחם בהקטרת הבזיכין והלא לא קדיש הלחם בלחם כלל אח"כ פירקו בשבת הבאה ויחזור ויקדיבו, וכסי מוכח נמי מדקתני כילד יעשה אלמא יש מקנה לדבר, וה"נ גרים בפירוש ר"מ אים דומי מתיב רבי זירא וכו' והקטיר הבזיכין בשבת כילד דעשה וכו' דבזיכין בשבת כילד דעשה וכו' ורבותא הוא דנקיט אע"ג דהקטיר הבזיכין בשבת כמו שרגילין לעשות יביא בזיכין אחרים ויקדיב עם הלחם). **כיצד יעשה יניחנו.** על השלחן עד שבת הבאה (יומא כט:). **לאחר השבת.** למחר. **יניחנו לשבת הבאה.** ויעמוד שבועיים על השולחן דכיון דלא נקדיב בשבת אין שולחן מקדשו עד שתגיע שבת הבאה ומאותו שבת יכול להשאות שבעה ימים, הילכך לא מיפסל בלינה עד מוצאי שבת שני (להרן ק). **מותר נסכים לקרע המזבח.** פליגי בה במסקנא מנחות בפרק שתי מדות רבי מאיר בר יוסף אמר מדות מדות, שהמספקין שלמות שקבלו מעות הקדש לספק שלמות כל ימות השנה מודדין להקדש במדה מצולת טופחה ולא מחוקה, והמקריבן מחקן המדה והם מותר נסכים ומוכיחים אותן, ור' יוחנן אמר כאותה ששנינו המקבל עליו לספק לו ימות השנה להקדש שלמות מארבע מאות בשלש ועמדו משלש מספק מאות בשלש מארבע, ומקבל לספק מעשה מלא ומחוקו ומודדין אותן עשרון כגון דבכסף ופר ואיל היו נגדשות: **בין מכחון.** שפת הכלי שפה מקדשה לבזיכין. **לא נמשחה כל עקר.** כדקתני ומעמד היבש חול ומיהו מה שמודדין בו קדוש קדושת שפה וגבהו למאי דלריך מקדיש בפה ובזיכין לא מקדיש דלא לריכי ליה: **פסולה.** דמתוקפת זמן היא דמשמעתה לעמוד על השלחן שבעת ימים חו לא עמדה אלא ששה ימים: **יניחנו לשבת הבאה.** י"ג יום: **שאפי' הוא על השלחן ימים רבים.** כגון ששה ימים שעמד על השלחן קודם לשבת הבאה: **אין בכך כלום.** דאין ליה פוסלא בלחם הפנים: **ואמאי.** אין בכך כלום נהי דאין ליה פוסלא בו ליגזור שלא יאמרו: **מפקידין כלי שרת.** מעיתין בכלי שרת דבר הקדוש שבל זמן שהוא בכלי שרת אין נפסל בלינה דהא הלי לחם עמד יותר מכלי זמנו על השלחן ולא נפסל ואמי לאלמשורי דבר הפסול בלינה. מפקידין כעין פקדון שלא יאבד ויפסל כל זמן שהוא שם: **פנים.** סדור לחם בהיכל: **אחוז.** מדידות מנמות בעורה וכ"ע חזו ליה ואיכא למגזר אבל פנים לאו כ"ע [ב] ידעי דעמד שם הלחם כ"כ וליכא למגזר: **לקין המזבח.** כהמזבח בטל לוקחין ממותר נסכים כבשים לעולה ומקיילין אותו ולשון קין היינו דבילות כאדם שמביאין לו תאנים לאחר שעורה והכי אמרי' בפ"ק דשבועות (יג:) קין כבנות שוח לאדם: **המקבל עליו.** אדם שקיבל מעות מן הגזבר וקבל עליו לספק לו סלתות לנמנות לכל השנה: **מארבע.** סאין בסלע ומעמדו שלש סאין בסלע: **מספק מארבע.** דמעות הקדש קונות דהא הדיוט קונה ממנו במעות כתביע ונמן הכסף ויקח לו (קדושין כט.):

אי לא חזו לעולת נדבה קרבי לעולת נדבה אלא הכא אי לא מוקמית ליה במילתיה אשם [א]נדבה מי איכא תניא כוותיה דרבי יוחנן [ב]אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או [ג]שלא נתן מדמו על גבי בהונות הרי זו עולה לגבי מזבח וטעון נסכים וצריך אשם אחר להתירו: **מתני'** כל מדות שבמקדש היו נגדשות חוץ משל כהן גדול שהיה גודשה [א] לתוכה [ד]מדת הלח בירוציהן קדש ומדת היבש בירוציהן חול רבי עקיבא אומר מדת הלח קדש לפיכך בירוציהן קדש [ה]מדת היבש חול לפיכך בירוציהן חול רבי יוסי אומר לא [ו] משום זה אלא שהלח [ז] נעקר והיבש אינו נעקר: **גמ'** מני אי [ח]רבי מאיר [ט]חד גדוש הוה אי רבנן חדא ומחוק הוה אמר רב חסדא לעולם רבי מאיר ומאי כל מדות כל מדידות: מדת הלח בירוציהן קדש: במאי קא מיפלגי תנא קמא [י]סבר מדת הלח [כ] נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ ורבי עקיבא סבר מדת הלח נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש לא נמשחה כל עיקר ורבי יוסי סבר אידי ואידי נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ והכא היינו טעמא דלח נעקר ומגווה דמנא קא אתי והיבש אינו נעקר וכי נעקר מאי הוי גברא למאי דצריך קא מכוין אמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב זאת אומרת כלי שרת מקדשין שלא מדעת רבינא אמר לעולם אימא לך [ל]כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת [מ]וגזרה [נ]שמא [ס]יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול מותיב ר' זירא [ע]סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת [פ] פסולה כיצד יעשה יניחנו לשבת הבאה [צ] שאפילו הוא על שלחן ימים רבים אין בכך כלום ואמאי התם נמי לימא גזירה שמא יאמרו מפקידין בכלי שרת פנים אחוץ קא רמית פנים לאו כולי עלמא ידעי חוץ כולי עלמא ידעי [ק]תנן התם מותר נסכים לקין המזבח מאי מותר נסכים רבי חייא בר יוסף אמר בירוצי מדות ר' יוחנן [ר] אמר כאותה ששנינו [ש]המקבל [ת]עליו לספק סלתות מארבע ועמדו [ת] בשלש יספק מארבע משלש

שני גזירין של שחרית משום דלפני שחיטת תמיד השחר הן משכימין לסדר המערכה [ב] לא חשיב אלא העוסקין בשעת התמיד דסידור שני גזירין היה אפילו קודם [ג] תרומת הדשן כדאיתא בסידור המערכה דאחזי בפרק אמר להן הממונה (יומא דף לג.), והיינו דאמר בירושלמי בפ"ב דיומא אמר רבי יוחנן לא גזרו על שני גזירין בשחרית פי' שיהו בשעת הקטרת איברים א"ר אסי מתניתין אמרה כן בכל יום קרב בין הערבים באחד עשר ולא אמר בשחרית כלום ומהשתא ליכא למידק מהתם כלל אי הוא בכהן אחד או בשני כהנים ומיהו [ד] יש לדקדק מהא דתניא התם בגמ' ביומא (דף כו:) מנין לתמיד של בין הערבים שטעון שני גזירין בשני כהנים שנאמר וערכו עליו על האש אם אינו ענין לתמיד של שחר שנאמר ובער עליה הכהן עצים בבקר תניהו ענין לתמיד של בין הערבים ואימא אידי ואידי בתמיד של שחר וקאמר רחמנא ויעבד בחד והדר נעביד בתרי אלמא משמע בהדיא דשל שחר בחד משום דכתיב ויביר לשון יחיד ושל בין הערבים בתרי משום דכתיב וערכו לשון רבים ועוד תניא התם (דף מז:) בסוף פירקא מי שזכה בתרומת הדשן יזכה בסידור מערכה ובשני גזירי עצים: **כיצד יעשה.** אלא יבא דבר לפסול ויניחנו עם הבזיכין לשבת הבאה אי נמי מה יעשה מן הלחם אחר שהוקטרו הבזיכין: **שאפילו הוא על השולחן ימים [רבים] אין בכך כלום.**

תימה דבפרק המזבח מקדש (זבחים דף פז.) בעא מייניה רבא מרבה ליה מועלת בראשו של מזבח או אינה מועלת היכי דמי אי דלא ירדו השתא לו בעזרה אמרת לא ירדו בראשו של מזבח מיבעיא אלא דירדו לשולחן מדמיון לה דתנן שאפי' הוא על השולחן ימים [רבים] אין בכך כלום והשתא הא לא דמי לשולחן דהא אסידרו באחד בשבת קאי משום דכלי שרת אין מקדשין אלא בזמנן כדמוכח בפרק שתי הלחם (לקמן ד' ק.) דדייקינן מהכא ואי ס"ד כלי שרת מקדשין אלא בזמנן ליקדוש וליפסל [ה] ואם סידרו בשבת הכי נמי דאם לא סילקן לשבת אחרת היה נפסל בלינה ואהך גופה דאחד בשבת מקשי התם דאי לילה אין מחוסר זמן כי מטי לילה דבי שימשי תיקדום ותיפסל ומשני רבא בשקדם וסילקו ורב אסי משני אפילו בשלא קדם וסילקו ועשה כמי שסידרו הקוף וא"כ גבי מזבח אפילו מדמית ליה לשולחן נמי מועיל בו ליגה וי"ל דלשון שאפי' הוא על השולחן משמע ליה נתינת טעם אההוא דסידרו אחר השבת דלכך לא חיישינן עליה משום דבכל לחם הפנים כמו הנסדר בזמנו אפילו הוא על השולחן ימים [ו] [רבים] אין בכך כלום ומיהו על כרחין לאו טעם גמור הוא דהכא היינו טעמא משום דכלי שרת אין מקדשין אלא בזמנן: **בירוצי מדות.** אע"ג דנתקדשו לוקחין מהן כבשים לעולות קיין כדפריסית בריש פירקין (דף פח.) [ז] דלב ב"ד מתנה עליהם: **מארבע** ועמדו משלש מספק מארבע. בפ' האחד (ב"מ דף מז:) מפרש דהאי רבית הקדש היכי דמי כגון שקיבל עליו לספק סלתות מארבע ועמדו משלש דמספק מד' דנחבירו כי הא גוונא אסור ותימה היכי דמי אי דאית ליה סלתות או חיטין שיתחללו עליהן מעות הקדש אפי' בהדיוט שרי דאפי' על הגדיש תנן (שם ד' עב:) פוסק עמו על הגדיש וכי תימא הא דשרי לפסוק עמו על הגדיש היינו בפוסק לפי השער [ח] (או) אפי' בשער הלקוטות אבל אי מוזיל טפי אסור [ט] אפי' בית לו והכא גבי הקדש שרי אי אפשר לומר כן דהא בריש האחד (שם דף מו.) תניא היו חמריו ופועליו תובעים אותו ואמר לשולחני תן לי

שם כל כך, וליכא למגזר: **לקין המזבח.** שקונין מהן עולות ומקיצין המזבח בהם בשאין שם קרבנות: **המקבל עליו לספק סלתות.** שלוקח מעות מן הגזבר בשביל לספק סולת לצורך השנה. וקבל עליו לתת ד' סאין בסלע, והוקרו ועמדו ג' סאין בסלע, ומספיק ד' סאין בסלע עליו. ואותה סאה שנותן להקדש יותר, היינו מותר נסכים שהן לקין המזבח:

אי לא חזו לעולת נדבה אלא הכא אי לא מוקמית ליה במילתיה אשם נדבה מי איכא תניא כוותיה דרבי יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו. כגון לשם עולה או לשם שלמים, ואמר מר כל הזמיסה שנשחטו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה (יומא סא:). **וטעון נסכים.** כדין אשם מצורע (לעיל ה.). **וצריך אשם אחר להתירו.** להכשירו, למצורע זה לטהרו לאכול בקדשים (יומא שם) להכשירו, למצורע בהקהל (לעיל שם). **כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת.** שהעותו כהן צריך שיאמנו לשם כך (תוספה יד:). **והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה.** שלא בעבודה בשבת לעמוד שם שבעת ימים כמשפטם והרי הוא מתוקפת זמן [נ"ל נ"ל] פסולה דהא מקבלת דשמעתין לא חשיב פידור יום לאמון אלא כפידור הקוף וכמומת בקופסא דמי ולמה יפסול הלחם בהקטרת הבזיכין והלא לא קדיש הלחם בלחם כלל אח"כ פירקו בשבת הבאה ויחזור ויקדיבו, וכסי מוכח נמי מדקתני כילד יעשה אלמא יש מקנה לדבר, וה"נ גרים בפירוש ר"מ אים דומי מתיב רבי זירא והקטיר הבזיכין בשבת כילד דעשה וכו' דבזיכין בשבת כילד דעשה וכו' ורבותא הוא דנקיט אע"ג דהקטיר הבזיכין בשבת כמו שרגילין לעשות יביא בזיכין אחרים ויקדיב עם הלחם). **כיצד יעשה יניחנו.** על השלחן עד שבת הבאה (יומא כט:). **לאחר השבת.** למחר. **יניחנו לשבת הבאה.** ויעמוד שבועיים על השולחן דכיון דלא נקדיב בשבת אין שולחן מקדשו עד שתגיע שבת הבאה ומאותו שבת יכול להשאות שבעה ימים, הילכך לא מיפסל בלינה עד מוצאי שבת שני (להרן ק). **מותר נסכים לקרע המזבח.** פליגי בה במסקנא מנחות בפרק שתי מדות רבי מאיר בר יוסף אמר מדות מדות, שהמספקין שלמות שקבלו מעות הקדש לספק שלמות כל ימות השנה מודדין להקדש במדה מצולת טופחה ולא מחוקה, והמקריבן מחקן המדה והם מותר נסכים ומוכיחים אותן, ור' יוחנן אמר כאותה ששנינו המקבל עליו לספק לו ימות השנה להקדש שלמות מארבע מאות בשלש ועמדו משלש מספק מאות בשלש מארבע, ומקבל לספק מעשה מלא ומחוקו ומודדין אותן עשרון כגון דבכסף ופר ואיל היו נגדשות: **בין מכחון.** שפת הכלי שפה מקדשה לבזיכין. **לא נמשחה כל עקר.** כדקתני ומעמד היבש חול ומיהו מה שמודדין בו קדוש קדושת שפה וגבהו למאי דלריך מקדיש בפה ובזיכין לא מקדיש דלא לריכי ליה: **פסולה.** דמתוקפת זמן היא דמשמעתה לעמוד על השלחן שבעת ימים חו לא עמדה אלא ששה ימים: **יניחנו לשבת הבאה.** י"ג יום: **שאפי' הוא על השלחן ימים רבים.** כגון ששה ימים שעמד על השלחן קודם לשבת הבאה: **אין בכך כלום.** דאין ליה פוסלא בלחם הפנים: **ואמאי.** אין בכך כלום נהי דאין ליה פוסלא בו ליגזור שלא יאמרו: **מפקידין כלי שרת.** מעיתין בכלי שרת דבר הקדוש שבל זמן שהוא בכלי שרת אין נפסל בלינה דהא הלי לחם עמד יותר מכלי זמנו על השלחן ולא נפסל ואמי לאלמשורי דבר הפסול בלינה. מפקידין כעין פקדון שלא יאבד ויפסל כל זמן שהוא שם: **פנים.** סדור לחם בהיכל: **אחוז.** מדידות מנמות בעורה וכ"ע חזו ליה ואיכא למגזר אבל פנים לאו כ"ע [ב] ידעי דעמד שם הלחם כ"כ וליכא למגזר: **לקין המזבח.** כהמזבח בטל לוקחין ממותר נסכים כבשים לעולה ומקיילין אותו ולשון קין היינו דבילות כאדם שמביאין לו תאנים לאחר שעורה והכי אמרי' בפ"ק דשבועות (יג:) קין כבנות שוח לאדם: **המקבל עליו.** אדם שקיבל מעות מן הגזבר וקבל עליו לספק לו סלתות לנמנות לכל השנה: **מארבע.** סאין בסלע ומעמדו שלש סאין בסלע: **מספק מארבע.** דמעות הקדש קונות דהא הדיוט קונה ממנו במעות כתביע ונמן הכסף ויקח לו (קדושין כט.):

רש"י בת"י

אי לא חזו לעולת תובה חזו לעולת נדבה. וכיון דלא עקר שם עולה מיניה יכול לשנותו לעולת נדבה דמעיקרא נמי לעולה הוה: **אשם נדבה מי איכא.** אין אשם בא אלא על חטא: **נסחיה.** למצורע לבא אל המחנה: **מתני' שהיה גודשה בתובה.** שבהיה ממוזן היה מחזיק כשאר עשרון גדוש: **בירוציהן.** גודשן דלא נמי אינה אינה גודש פורחת: **לא מן הסם הוא זה.** כלומר לא זהו עצמו של דבר דזרחי מדת יבש נמי קדש: **אלא שהלח נעקר.** מה שבשאין הכלי הטפל ראשון כשמוסיפין עליו נעקר ומתבלל ועולה למעלה ומעלה שבכר קדשו הבירוליו בתוך הכלי: **והיבש אינו נעקר.** אלא במקומו עומד אלכך מה שבפיי קדש ומה שבחוץ לא קדש: **גמ' מני.** הא דקתני כל מדות שבמקדש וכו' מדקתני חוץ משל כ"ג דאמרן לעיל דעשרון שלו מחוק לדברי הכל מכלל דהני מדות היבש שבמקדש נגדשות: **אי ר"מ.** דאמר שני עשרונות היו שם אחד הוה גדוש ואחד הוה מחוק דמדרי בחוצה עשרון כגון בכבש ופר ואיל היו נגדשות: **בין מבחוץ.** שפת הכלי שפה מקדשה לבזיכין. **לא נמשחה כל עקר.** כדקתני ומעמד היבש חול ומיהו מה שמודדין בו קדוש קדושת שפה וגבהו למאי דלריך מקדיש בפה ובזיכין לא מקדיש דלא לריכי ליה: **פסולה.** דמתוקפת זמן היא דמשמעתה לעמוד על השלחן שבעת ימים חו לא עמדה אלא ששה ימים: **יניחנו לשבת הבאה.** י"ג יום: **שאפי' הוא על השלחן ימים רבים.** כגון ששה ימים שעמד על השלחן קודם לשבת הבאה: **אין בכך כלום.** דאין ליה פוסלא בלחם הפנים: **ואמאי.** אין בכך כלום נהי דאין ליה פוסלא בו ליגזור שלא יאמרו: **מפקידין כלי שרת.** מעיתין בכלי שרת דבר הקדוש שבל זמן שהוא בכלי שרת אין נפסל בלינה דהא הלי לחם עמד יותר מכלי זמנו על השלחן ולא נפסל ואמי לאלמשורי דבר הפסול בלינה. מפקידין כעין פקדון שלא יאבד ויפסל כל זמן שהוא שם: **פנים.** סדור לחם בהיכל: **אחוז.** מדידות מנמות בעורה וכ"ע חזו ליה ואיכא למגזר אבל פנים לאו כ"ע [ב] ידעי דעמד שם הלחם כ"כ וליכא למגזר: **לקין המזבח.** שקונין מהן עולות ומקיצין המזבח בהם בשאין שם קרבנות: **המקבל עליו לספק סלתות.** שלוקח מעות מן הגזבר בשביל לספק סולת לצורך השנה. וקבל עליו לתת ד' סאין בסלע, והוקרו ועמדו ג' סאין בסלע, ומספיק ד' סאין בסלע עליו. ואותה סאה שנותן להקדש יותר, היינו מותר נסכים שהן לקין המזבח:

שינויי נוסחאות

א) גודשה במוכה. (ש"מ): ב) נ"מ הסיפ נוסחת רש"י ז"ל לא מן השם הוא זה. (ש"מ): ג) ר' מאיר תרי הוו חד נגדוש וחד מחוק אי רבנן חד הוה ומחוק הוה. (ש"מ): ד) ממשחר. (ש"מ). וכן נ"ל לגמרן: ה) [נר' רש"י ביומא כט: דלא נגסר פסולה]. (מ"ה וכ"ה בדפוס"ר), וכ"מ הגיה פסולה: ו) אומר. (דפו"ר): ז) ומעמד מלא מספק. (ש"מ): ח) ומקדשה בו ובזיכולין. הה"פ. (ישר זטוב): ט) הממנות תרי הוו חד גדוש וכו' ואמאי קתני במתני' כל מדות וכו' חוץ ממה. כל"ל. (ש"מ): י) בתוסס ומחוק הוו: הס"פ מה"ש הגיה בתוסס: חד חד גדוש הוה. כל"ל. (ש"מ): יא) כ"ל ותפילו לה"מ חד גדוש הוה. כל"ל. (ה"מ): יב) מדות לא תימא. (ש"מ): יג) לא נמשחה. (ש"מ): יד) טעמא דאין בזיכולין. (ש"מ). ונדפו"ר לא ענה הגיה: טו) שבזיכולין של לח נעקר. (ש"מ): טז) מיכון לקדש ולא בזיכולין. (ש"מ): יז) קדשין כלי שרת. (ש"מ). ויסיר וטוב הגיה קדושין בכלי שרת: יח) הסולמן י"ד יומים. (צ"ק): יט) לאו כ"ע חזו דעמד. (בתי"מ): כ) ולא תמיה. (ש"מ): **כא)** קודם דישון מובה הפנימי והמנורה כלליתא. (ישר זטוב וכנ"ז על הגליון): **כב)** יש למידק מהא. (צ"ק): **כג)** ולפסל אבל אם סילקן. (צ"ק): **כד)** ש"מ: **כה)** אמאי אלא א"כ יש לו. (ישר זטוב):

רבינו גרשום

דאי לא חזי לעולה וכו': אלא שהלח נעקר. מתוך הלח צפין הבירוצין ועולין למעלה: **והיבש אינו נעקר** הבירוץ מתוכו, ואינו צף, ולא נכנס בתוך הכלי לפיכך הן חול: **תנא קמא סבר.** מדת יבש לא נמשחה מבחוץ, לפיכך אין בירוציה קדש: **ור' עקיבא סבר** מדת יבש לא נמשחה כל עיקר. לפיכך מה שבפנים בכלי קדושת פה מקדש ליה הילכך מאי דצריך ליה מקדיש בירוצה דלא צריך ליה לא מקדש: **וכי נעקר מאי הוי גברא למאי דצריך ליה קא מיכון.** דליקדש ולא לבירוצין, ואמאי מקדשי בירוצין: **גזרה שמא יאמרו.** כדחזו דהללו בירוצין לא מקדשי כך מוציאין מתוך הכלי שרת לחול: **סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת.** שלא כמצותו **והקטיר את הבזיכין בשבת** הבאה פסולה. לפי שהלחם עם הבזיכין צריכין להיות על השלחן ח' ימים שלימים: **כיצד יעשה.** ויהיה הלחם כשר והבזיכין: **יניחנו.** שלא יקטיר הבזיכין עד לשבת הבאה השניה, ונמצא הלחם והבזיכין על השלחן ט"ו ימים: **ואמאי.** לגזור שלא יאמרו שם כל כך שמא יאמרו כשם שאותו משהין שם כך מפקידין לחולין **בכלי שרת:** **פנים.** לחם הפנים דבהיכל אמידות דחוץ בעזרה קרמית: **פנים לאו כולי עלמא ידעי.** שזה הלחם שהה